

We Lwowie, dnia 2. listopada 1905.

Alg. 531

Sprawozdanie

Wydziału krajowego jako komisji o petycji gminy miasta Żywca w sprawie przekształcenia 6-klasowej szkoły żeńskiej na wydziałową.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 19. października b. r. przekazał Wysoki Sejm petycję gminy miasta Żywca o przekształcenie istniejącej tam 6-klasowej szkoły żeńskiej na szkołę wydziałową — Wydziałowi krajowemu, jako komisji, z poleceniem przedłożenia sprawozdania jeszcze w ciągu bieżącej sesji sejmowej.

Wskutek tej uchwały przedkłada Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

W mieście Żywcu istnieją dwie szkoły ludowe pospolite, a to sześcioklasowa męska i sześcioklasowa żeńska. Na płacę nauczycieli, a względnie nauczycielek w tych szkołach uiszcza gmina do funduszu szkolnego krajowego prestacyę w rocznej kwocie 10.215 K.

Ponieważ w mieście tem nie ma żadnego wyższego zakładu naukowego żeńskiego, zmuszeni są mieszkańcy, pragnący córkom swoim dać wyższe wykształcenie, posyłać je do pobliskich niemieckich zakładów naukowych w Bielsku lub Cieszynie, jeżeli nie chcą wyrzec się zupełnie dalszego kształcenia swych dzieci. Ta okoliczność skłoniła Radę gminną już w r. 1903 do powzięcia uchwały, aby u władz kompetentnych czynić starania o przekształcenie 6-klasowej szkoły żeńskiej na 3-klasową wydziałową.

Podania wnoszone w tym celu przez gminę tak do Rady szkolnej krajowej, jak i do Wydziału krajowego nie mogły odnieść skutku z powodu przeszkód tkwiących w ustawie. Gmina prosiła bowiem o przyjęcie na fundusz szkolny krajowy zwiększonych skutkiem zamierzonego przekształcenia tej szkoły kosztów utrzymania nauczycieli w rocznej kwocie 5.800 k. Gdy zaś Żywiec nie należał do rzędu miast, w których kosztą założenia i utrzymania szkół wydziałowych pokrywane być mają w sposób określony w ustawie z 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u. kr. — i musi w myśl końcowego ustępu art. 7 ustawy z 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. zapewnić w inny sposób fundusze potrzebne dla trwałego pokrycia kosztów utrzymania szkoły wydziałowej, nie miał Wydział krajowy kompetencyi

do przyjęcia zwiększonych kosztów utrzymania tej szkoły na fundusz krajowy i musiał rzecz tę pozostawić decyzji Wys. Sejmu.

Z tego powodu wniosła gmina miasta Żywca petycję do W. Sejmu o przyjęcie na fundusz szkolny krajowy części kosztów utrzymania szkoły wydziałowej, niepokrytych jej własnymi świadczeniami.

Co zaś do samej kwoty tych kosztów rzecz przedstawia się, jak następuje:

Gmina prosiła pierwotnie o przyjęcie na fundusz szkolny krajowy całej wyższej wydatków na płace nauczycielskie, wynoszącej, jak wyżej wspomniano, 5800 k. rocznie. Wydział krajowy, zbadawszy w r. 1905 stan majątkowy gminy, przyszedł do przekonania, że może ona bez znaczniejszego uszczerbku dla innych swych potrzeb przyczynić się do pokrycia tych zwiększonych kosztów corocznym datkiem w kwocie 2500 k. Oświadczył przeto gminie, że petycję jej o przekształcenie szkoły 6-klasowej żeńskiej na wydziałową gotów jest poprzeć wobec W. Sejmu pod warunkiem, jeżeli gmina prawomocną uchwałą zatwierdzoną przez Reprezentację powiatową zobowiąże się oprócz dotychczasowych prestacyj na płace nauczycieli swych szkół uiszczać corocznie do funduszu szkolnego krajowego jeszcze corocznie kwotę 2500 K.

Gmina m. Żywca uczyniła w zupełności zadość temu warunkowi. Uchwałą Rady gminnej z 15. września 1905, zatwierdzoną przez Wydział powiatowy 28. września 1905 l. 2115, zobowiązała się gmina na częściowe pokrycie zwiększonego wydatku na płace nauczycielskie zorganizować się mającej w Żywcu trzyklasowej szkoły wydziałowej żeńskiej uiszczać gotówką corocznie 1340 K. oprócz dotychczasowej prestacyi, a zarazem zrzekła się prawa prezentowania nauczycieli, z którego to tytułu opłacaną dotychczas prestacyę w rocznej kwocie 1160 K. uiszczać będzie nadal na uzupełnienie prestacyi 1340 K. do wysokości zażądaney przez Wydział krajowy kwoty 2500 K. W ten sposób opłacać będzie gmina m. Żywca w razie przekształcenia 6 kl. szkoły żeńskiej na 3-klasową wydziałową zamiast dotychczasowej prestacyi na płace nauczycielskie swych szkół w kwocie 10.215 K. kwotę 11.555 K. rocznie. Nadmienić nadto należy, że c. k. Rada szkolna krajowa uważa ze swej strony utworzenie 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Żywcu za potrzebne i pożądane i że oświadczyła się za przychylnem załatwieniem petycji w tym względzie do W. Sejmu wniesionej.

Wobec tego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sześcioklasowa szkoła pospolita żeńska w Żywcu zostanie przekształconą na 3-klasową szkołę wydziałową żeńską, a zwiększone skutkiem tego przekształcenia wydatki na płace nauczycielskie zostaną przyjęte na fundusz szkolny krajowy, o ile nie znajdą pokrycia w prestacyi rocznej 11.555 K. uiszczać się mającej przez gminę m. Żywca na płace nauczycielskie istniejących w tem mieście szkół ludowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.